

INTOSAI-P 50

Принципи юрисдикційної діяльності BOA

INTOSAI

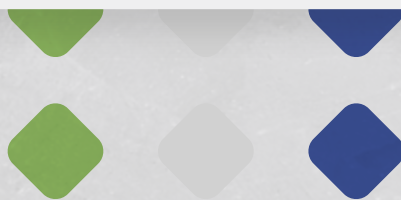
Принципи INTOSAI видані Міжнародною організацією вищих органів аудиту, INTOSAI, у складі Системи професійних документів INTOSAI. Додаткову інформацію подано на сайті www.issai.org

INTOSAI

INTOSAI, 2019

ЗМІСТ

1. ПРЕАМБУЛА	4
1.1 Вступне слово	4
1.2 Цілі Стандарту	5
1.3 Контекст та інші відповідні стандарти	6
2. ПОЯСНЕННЯ, ВИЗНАЧЕННЯ ТА СУБ'ЄКТИ ЮРИСДИКЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВОА	8
2.1 Пояснення та визначення	8
2.2 Суб'єкти	9
3. ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ, ХАРАКТЕРНІ ДЛЯ ЮРИСДИКЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ПЕРЕДУМОВИ ТА ПРАВОВА БАЗА	10
3.1 Правова основа режиму відповідальності	10
3.2 Незалежність членів ВОА, залучених до юрисдикційної діяльності	11
3.3 Свобода доступу до інформації	11
3.4 Строки давності	12
3.5 Апеляція та скасування судового рішення	13
4. ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ, ХАРАКТЕРНІ ДЛЯ ЮРИСДИКЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ВНУТРІШНІ ПРАВИЛА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ВОА	14
4.1 Право на справедливий судовий розгляд	14
4.2 Неупередженість судового розгляду і ухвалення рішень	15
4.3 Ефективність юрисдикційної діяльності	15
4.4 Нагромадження санкцій за одне й те саме порушення	16
5. ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ, ХАРАКТЕРНІ ДЛЯ ЮРИСДИКЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ЮРИСДИКЦІЙНІ ПРОВАДЖЕННЯ	17
5.1 Контроль якості	17
5.2 Ухвалення судового рішення в розумний строк	18
5.3 Комунікація з громадськістю	18

1.1 ВСТУПНЕ СЛОВО

- 1.1.1 Вищі органи аудиту (ВОА) з юрисдикційними функціями мають можливість безпосередньо притягати до відповідальності розпорядників державних коштів, якщо результати аудиту вказують на певні порушення або коли їх про такі порушення повідомляє третя сторона. Дійсно, було помічено, що труднощі в управлінні коштами можуть виникати через порушення норм законодавства чи конкретних нормативних актів з питань управління. Отже, зауваження, зроблені у звіті про фінансовий аудит, аудит діяльності (ефективності) чи аудит відповідності державної організації, — незалежно від того, доводяться вони до відома цивільного або кримінального суду чи ні, — можуть супроводжуватись оперативними та належними юрисдикційними провадженнями, які проводить сам ВОА в межах своєї юрисдикційної діяльності.
- 1.1.2 Юрисдикційна діяльність ВОА полягає у здійсненні контролю за правильністю обліку та управлінськими операціями посадових осіб та інших розпорядників державних коштів і розглядається як така. До цієї діяльності належить особисте притягнення до відповідальності відповідальних осіб у разі порушень у сфері управління цими коштами та операціями чи збитків, завданих такими порушеннями або неефективним управлінням, і застосування санкцій до цих осіб.
- 1.1.3 Мета юрисдикційної діяльності ВОА полягає в захисті належного функціонування державного управління, а також інтересів об'єкта контролю і, окрім того, державних органів та громадян. Юрисдикційна діяльність спрямована на повне або часткове відшкодування збитків, яких зазнав суб'єкт державного сектору, та/або притягнення до особистої — фінансової чи дисциплінарної — відповідальності осіб, визнаних винними. Прикладне значення ухвалених судових рішень має

превентивний характер. ВОА з юрисдикційною компетенцією має спеціальні повноваження, покликані гарантувати захист публічних коштів, а також прозорість і добросесність державного управління.

1.1.4 Юрисдикційна діяльність також передбачає притягнення до відповідальності керівників державних органів, які власним коштом сплачують санкцію або повністю чи частково компенсують фінансові збитки, роблячи внесок у відшкодування витрат, здійснених із порушеннями, втрачених доходів або нестачі грошових коштів чи коштів на рахунках. Судове рішення може також вплинути на кар'єру особи, відповідальної згідно із законом і була визнана винною, це може бути враховано органом, який її працевлаштував, у процесі її кар'єри. Публічність судових рішень ВОА сприяє запобіганню порушенням завдяки показовому характерові санкцій та довірі органів влади й громадян до надійності державного фінансового контролю й чесності керівників державних органів. Отже, юрисдикційна діяльність допомагає ВОА справджувати очікування громадян стосовно встановлення відповідальності посадових осіб, уповноважених на управління публічними коштами.

1.2 ЦІЛІ СТАНДАРТУ

1.2.1 Професійні стандарти й керівництва потрібні для забезпечення достовірності, якості та професіоналізму аудиту державного сектору, що здійснюється ВОА. Система професійних документів INTOSAI (IFPP), розроблена Міжнародною організацією вищих органів аудиту (INTOSAI), має на меті сприяння незалежному та ефективному аудиту й надання підтримки членам INTOSAI у розробленні свого власного професійного підходу, що відповідає їхнім повноваженням, а також національним законам і підзаконним актам.

1.2.2 У цьому стандарті *INTOSAI-P 50 «Принципи юрисдикційної діяльності ВОА»* розроблено дванадцять принципів для застосування у специфічному контексті юрисдикційної діяльності ВОА, що мають відповідні повноваження. INTOSAI-P 50 слід розглядати та розуміти в поєднанні з Основними принципами INTOSAI та міжнародними принципами, визначеними в чинних міжнародних договорах і конвенціях у сфері судочинства.

- 1.2.3 Модель юрисдикційного ВОА визнається як модель організації, яка може здійснювати аудит усіх типів, що має виконуватись ВОА, і, окрім того, наділена повноваженням ухвалювати рішення щодо відповідальності осіб, відповідальних згідно із законом, у разі виявлення порушень або неефективного управління. У цьому сенсі юрисдикційна діяльність є відмінною від фінансового аудиту, аудиту діяльності (ефективності) чи аудиту відповідності, навіть якщо вона може здійснюватися у зв'язку з такими аудитами чи після них. Така діяльність повинна відповідати чітким принципам, оскільки має прямий вплив на приватне життя людей, а порушення цих принципів становить безпосередню загрозу для самого судового рішення.
- 1.2.4 ВОА з юрисдикційними повноваженнями мають різні мандати (повноваження та завдання). Утім, ці принципи призначені для використання ВОА з юрисдикційними повноваженнями для досягнення високої якості виконання юрисдикційних функцій. ВОА рекомендується керуватись ними та оцінювати свою відповідність цим положенням у спосіб, що найкраще відповідає умовам їхньої діяльності. У національних стандартах принципи, викладені в цьому документі, можуть застосовуватись у різні способи залежно від національної сфери компетенції, конституційної чи правової бази або стратегії ВОА. Цей документ є невіддільною частиною Системи професійних документів INTOSAI (IFPP), а принципи призначені для використання в поєднанні із зазначеними стандартами. Юрисдикційні ВОА зобов'язані декларувати, які стандарти вони застосовують під час проведення аудитів, з використанням інструментів, юридично узгоджених із юрисдикційною діяльністю.

1.3 КОНТЕКСТ ТА ІНШІ ВІДПОВІДНІ СТАНДАРТИ

- 1.3.1 Декілька міжнародних норм, що стосуються вищих органів аудиту, окреслюють певні специфічні особливості юрисдикційних повноважень ВОА. Ці норми містяться або в Основних принципах INTOSAI, або деінде в Системі професійних документів INTOSAI (IFPP), схвалених та затверджених INTOSAI.
- 1.3.2 Цей стандарт — як Основний принцип INTOSAI — має на меті доповнення інших Основних принципів INTOSAI і забезпечення загальної основи для всіх чинних та майбутніх професійних стандартів, пов'язаних із питанням юрисдикційної діяльності ВОА в межах Системи професійних документів INTOSAI (IFPP).

- 1.3.3 *INTOSAI-P1 «Лімська декларація»* визначає роль БОА у встановленні індивідуальної відповідальності та передбачає, що пост-аудит має забезпечувати відшкодування заподіяних збитків (1.2.3), що є однією з функцій юрисдикційної діяльності БОА, наділених такими повноваженнями. *INTOSAI-P 10 «Мексиканська декларація про незалежність БОА»* також зазначено про можливість застосування БОА санкцій, якщо він наділений відповідним повноваженням, так само як і в *INTOSAI-P 12 «Значення та переваги вищих органів аудиту — вплив на життя громадян»*.
- 1.3.4 *ISSAI 130 «Кодекс етики»* встановлює для таких БОА особливі правила: INTOSAI визнає необхідність врахування специфіки БОА, які є юрисдикційними органами.
- 1.3.5 Крім того, у стандартах ISSAI згадуються особливості діяльності, що здійснюються БОА з юрисдикційними повноваженнями. *ISSAI 100 «Фундаментальні принципи аудиту державного сектору»* визнає важливість БОА з юрисдикційними повноваженнями, таким БОА присвячено окремі параграфи (15 і 51), у яких ідеться про можливість ухвалення судових рішень. Слід також наголосити, що цей INTOSAI-P має окремий розділ, присвячений стандартам, що стосуються юрисдикційних повноважень та характеристик.

2.1 ПОЯСНЕННЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

- 2.1.1 Загальна юрисдикційна компетенція. Вона полягає в повноваженнях, наданих ВОА, який визнано юрисдикційним, або загалом, або через один з його складників. Ці повноваження наділяють ВОА правом ухвалювати судові рішення за результатами незалежної та змагальної процедури. Такі рішення зазвичай установлюють чи підтверджують право або обов'язок або накладають санкцію, і вони є рішеннями, що підлягають примусовому виконанню (*res judicata*).
- 2.1.2 Судові рішення щодо розпорядників державних коштів та інших осіб. ВОА ухвалює судові рішення щодо порушень і неефективного управління, допущених розпорядниками державних коштів, які визнаються такими, що підлягають відповідальності згідно із законом, та зазначені у звіті про фінансовий аудит, аудит діяльності (ефективності) або аудит відповідності, складений ВОА чи переданий йому третьою стороною.
- 2.1.3 Судові рішення щодо облікової інформації. У межах своєї юрисдикційної діяльності деякі ВОА повинні розглядати справи щодо бухгалтерів та/або інших осіб, відповідальних згідно із законом, стосовно облікових записів, які вони ведуть і передають. Така юрисдикційна діяльність передбачає особисту та фінансову відповідальність таких осіб у разі вчинення ними порушень, що стосуються порядку обліку видатків і доходів або бухгалтерського обліку загалом.
- 2.1.4 Особи, відповідальні згідно із законом. Це особи, які з огляду на свої функції та відповідно до закону підпадають під юрисдикційну компетенцію ВОА. До їх кола переважно належать:

- розпорядники державних коштів та інші особи, що здійснюють діяльність у сфері державного управління;
- бухгалтери державних установ;
- виборні посадові особи, якщо це дозволено законом;
- будь-яка особа, що втручається в публічне (державне) управління, не маючи на те законних повноважень.

2.2 СУБ'ЄКТИ

Для реалізації юрисдикційної компетенції ВОА необхідні такі функції:

- 2.2.1 Слідчі. Працівники або члени ВОА (включно з прокурором, за потреби), які відповідають за попереднє розслідування (виявлення та аналіз фактичних обставин, що можуть становити порушення) аж до складення звіту, на підставі якого розпочинається здійснення юрисдикційних процедур. В ідеалі вони не беруть участі в ухваленні рішення.
- 2.2.2 «Фінансові судді» або «члени колегіального юрисдикційного органу». Члени ВОА, що відповідають за процес ухвалення судового рішення в суді першої інстанції або в межах заходів правового захисту. Їхній статус визначено національним законодавством, а їхню незалежність гарантовано.
- 2.2.3 Прокурор або помічник прокурора, якщо це передбачено законом. Один чи кілька членів ВОА, чиє завдання полягає в захисті суспільних інтересів і належному застосуванні закону. Прокурор має своє місце у структурі ВОА з юрисдикційною функцією або в юрисдикційному підрозділі такого ВОА. Він захищає суспільні інтереси та забезпечує належне застосування закону, переважно з огляду на правову базу, визначену законом, і може бути суб'єктом слідчої діяльності. Він незалежно формує своє судження та не бере участі в ухваленні рішення. Він має право відкрити провадження та висловити свою думку щодо судового рішення, яке має бути ухвалене.

3

ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ, ХАРАКТЕРНІ ДЛЯ ЮРИСДИКЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ПЕРЕДУМОВИ ТА ПРАВОВА БАЗА

Для здійснення ВОА юрисдикційної діяльності національна правова база має надати ВОА відповідні нормативно-правові інструменти та визначити правила.

3.1 ПРАВОВА ОСНОВА РЕЖИМУ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Принцип 1. Закон має визначити режим відповідальності та санкцій, застосовуваний до осіб, які несуть відповідальність перед ВОА.

Щоб ВОА мав змогу реалізувати свої окреслені вище юрисдикційні повноваження, правова база повинна визначати, з одного боку, завдання, сфери відповідальності, повноваження та структуру інституцій і, з іншого боку, режими відповідальності різних категорій осіб, відповідальних згідно із законом. Цей режим повинен вносити ясність щодо обов'язків осіб, відповідальних згідно із законом, порушення яких може призводити до юрисдикційного провадження, повідомлення про санкції та, за потреби, примусового застосування санкцій за рішенням, ухваленим ВОА. Зокрема, мають бути встановлені норми щодо строку давності фактичних обставин, які слугують підставою для санкцій.

Можна виокремити два принципи:

- принцип законності щодо правопорушень, санкцій та примусового виконання рішень;
- принцип законності юрисдикції ВОА стосовно виявлення та кваліфікації правопорушень і винесення обвинувальних вироків.

Члени ВОА повинні діяти в межах режиму відповідальності. Цей принцип безпосередньо пов'язаний з юрисдикційною діяльністю ВОА, зважаючи на те, що

аудиторська діяльність не стосується особистої відповідальності об'єктів контролю.

3.2 НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ЧЛЕНІВ ВОА, ЗАЛУЧЕНИХ ДО ЮРИСДИКЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Принцип 2. Член (члени) ВОА, залучені до юрисдикційної діяльності, повинні мати визначені законом гарантії, які забезпечували б їхню незалежність від органів державної влади.

Конкретні положення законодавства щодо суддів або осіб, які ведуть справу, повинні регулювати, зокрема, їх призначення, щоб гарантувати їхню незалежність, зокрема через їхню незмінюваність, а також «нейтральність». Загалом положення щодо етики (якщо їх визначено), включені до національних правил для фінансових суддів, мають узгоджуватися з Кодексом етики INTOSAI (ISSAI 130).

Цей принцип є імперативним обов'язком, що має особливе значення для юрисдикційних ВОА з огляду на вимоги до їхніх процедур і можливі наслідки їхніх рішень для окремих осіб. Нездатність забезпечити незалежність членів ВОА може призвести до визнання рішення недійсним.

3.3 СВОБОДА ДОСТУПУ ДО ІНФОРМАЦІЇ

Принцип 3. ВОА повинен мати юридичні повноваження або права, які гарантують йому доступ до інформації.

У зв'язку з надзвичайною важливістю переконливих аргументів, на яких ґрунтується рішення, для належного здійснення ВОА юрисдикційної діяльності потрібно, щоб закон гарантував йому доступ до будь-якої корисної інформації. У разі виникнення перешкод у проведенні розслідування ВОА має бути здатний швидко та ефективно вжити заходів для їх усунення. З огляду на свою основоположну роль гаранта суспільних інтересів ВОА повинен мати спроможність розкривати деякі таємниці, встановлені законом.

ВОА можуть мати певні вагомі повноваження з отримання необхідної інформації для проведення розслідування, якими зазвичай наділені органи судової влади. У будь-якому разі їхні повноваження щодо доступу до інформації мають бути якомога повнішими, що даватиме змогу ретельно та добросовісно провадити юрисдикційну діяльність.

3.4 СТРОКИ ДАВНОСТІ

Принцип 4. Притягнення до відповідальності або застосування санкцій за фактом порушення має бути можливе лише до завершення розумного строку з моменту його вчинення чи виявлення.

Принципи визначеності правового становища особи та ефективності правосуддя вимагають, щоб законом було встановлено позовну давність щодо порушень правил державного управління. Через певний час після вчинення порушення або його виявлення органом, який може притягнути винного до кримінальної відповідальності, особи, відповідальні згідно із законом, не можуть бути притягнуті до відповідальності або покарані. За відсутності строків позовної давності особи, відповідальні згідно з законом, відчуватимуть постійну невизначеність протягом усієї своєї професійної діяльності та після виходу на пенсію. Крім того, відсутність строків позовної давності не спонукатиме ВОА до оперативного проведення аудитів та юрисдикційних проваджень. Зрештою, надто тривалий проміжок часу між фактами та розслідуванням щодо них суттєво ускладнив би:

- пошук зниклих, пошкоджених, прихованих або недоступних доказів, а також
- аналіз фактів і правопорушень, пов'язаних з потенційною послідовністю різних правових режимів.

Цей принцип безпосередньо пов'язаний з юрисдикційною діяльністю ВОА.

3.5 АПЕЛЯЦІЯ ТА СКАСУВАННЯ СУДОВОГО РІШЕННЯ

Принцип 5. Будь-яке рішення ВОА має бути відкрите для оскарження та перегляду, а також підлягати апеляції чи скасуванню відповідно до національних норм.

Рішення про притягнення особи, відповідальної згідно із законом, або органу державної влади до відповідальності має підлягати можливому перегляду з ініціативи відповідача, органу державної влади чи зацікавленої третьої сторони шляхом:

- перегляду в деяких випадках членом ВОА, який його ухвалив, компетентним органом; та/або
- подання апеляційної чи касаційної скарги для перегляду або скасування рішення органу першої інстанції по суті або оскарження його законності. Процедура оскарження конкретного судового рішення встановлена законодавством.

Цей принцип безпосередньо пов'язаний з юрисдикційною діяльністю ВОА.

4

ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ, ХАРАКТЕРНІ ДЛЯ ЮРИСДИКЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ВНУТРІШНІ ПРАВИЛА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ВОА

Щоб мати змогу здійснювати юрисдикційну діяльність, ВОА повинен затвердити відповідні внутрішні правила та структуру.

4.1 ПРАВО НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУДОВИЙ РОЗГЛЯД

Принцип 6. ВОА повинен забезпечити справедливий судовий розгляд справ проти осіб, відповідальних згідно із законом, передбачений юридичними процедурами.

Кожна особа, відповідальна згідно із законом, має право на публічний розгляд справи незалежним та неупередженим судом, який визначить, чи вона має бути притягнута до відповідальності.

Зокрема, кожна особа, відповідальна згідно із законом, має право:

- бути негайно та детально поінформованою про характер і причини висунутих проти неї обвинувачень;
- мати достатньо часу і засобів для підготовки свого захисту, зокрема отримати доступ до всіх документів та інформації, наданих суддям будь-якою стороною;
- захищати себе особисто або за допомогою обраного нею захисника в межах закону;
- перевірити, чи санкції проти неї ґрунтуються на доказах;
- мати чітке обґрунтування ухваленого рішення. Аргументація судового рішення повинна бути чітко й точно викладена в самому рішенні. Це відповідатиме принципу зрозумілості правосуддя та даватиме змогу використати право на оскарження.

Цей принцип безпосередньо пов'язаний з юрисдикційною діяльністю ВОА. Право об'єкту контролю на доступ до доказів може бути передбачене й у інших видах аудиту, однак воно є набагато вагомішим у сфері юрисдикційної діяльності. Невиконання цих обов'язків може призвести до визнання рішення недійсним.

4.2 НЕУПЕРЕДЖЕНІСТЬ СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ ТА УХВАЛЕННЯ РІШЕНЬ

Принцип 7. Неупередженість судового процесу має бути гарантована нормативними актами, що регулюють діяльність юрисдикційних ВОА та відповідні провадження.

Щоб гарантувати неупередженість судового рішення, правила та процедури, що регулюють юрисдикційну діяльність ВОА, повинні забезпечувати непричетність судді або члена юрисдикційного колегіального органу до участі в розслідуванні справи, у якій вони мають ухвалити рішення. Для уникнення будь-якого можливого тиску на суддів колегіального органу вони мають бути впевнені, що їхня особиста думка (висловлена між ними після відкритих слухань) не буде розголошена, якщо тільки закон не передбачає надання публічного доступу до висловлених думок і не встановлює відповідні рамки.

Цей принцип особливо важливий з огляду на те, що будь-яка підозра в упередженості може призвести до визнання рішення недійсним.

4.3 ЕФЕКТИВНІСТЬ ЮРИСДИКЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Принцип 8. ВОА має гарантувати, що ухвалені в межах юрисдикційної діяльності судові рішення будуть повідомлені та виконані. Санкції щодо персональної відповідальності відповідача повинні бути ефективними.

ВОА повинен у розумний строк повідомити про своє рішення заінтересовані сторони та органи, відповідальні за його виконання. Він також повинен відстежувати його виконання й мати для цього відповідні засоби. Якщо ВОА не має юридичних повноважень для забезпечення виконання власних рішень, він повинен координувати дії з іншими державними органами, які можуть це робити.

Цей принцип безпосередньо пов'язаний з юрисдикційною діяльністю ВОА, хоч і схожий за формою на контроль виконання рекомендацій. Фактично він надає ВОА конкретні повноваження для того, щоб посилити виконання його рішень.

4.4 НАГРОМАДЖЕННЯ САНКЦІЙ ЗА ОДНЕ Й ТЕ САМЕ ПОРУШЕННЯ

Принцип 9. На особу, відповідальну згідно із законом, не може бути накладено ВОА за одне й те саме порушення кілька санкцій однакового характеру. До особи, відповідальної згідно із законом, можуть бути застосовані за одне й те саме порушення санкції різного характеру, накладені ВОА та іншими судами, лише якщо це передбачено законом.

Не допускається кількаразове накладення ВОА санкцій однакового характеру за одне порушення. Коли ВОА засуджує особу, відповідальну згідно з законом, до відшкодування збитків, цю особу не може бути зобов'язано кількаразово сплатити одну й ту саму суму.

З іншого боку, коли ВОА за неправомірну поведінку накладає санкції у формі штрафу, закон має чітко регулювати можливість накладення іншої санкції у зв'язку з одними й тими самими фактами. Така ситуація може виникати тоді, коли санкції мають різні цілі. Отже, законодавство кожної країни або законодавство, що регулює діяльність ВОА, має визначати допустимість чи недопустимість нагромадження різних санкцій за одне й те саме порушення (принцип *non* або *ne bis in idem*).

Цей принцип безпосередньо пов'язаний з юрисдикційною діяльністю ВОА.

5

ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ, ХАРАКТЕРНІ ДЛЯ ЮРИСДИКЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ЮРИСДИКЦІЙНІ ПРОВАДЖЕННЯ

Хоча ці принципи іноді спираються на нормативно-правову базу, вони залежать виключно або майже виключно від практики діяльності юрисдикційного ВОА.

5.1 КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ

Принцип 10. ВОА повинен гарантувати якість юрисдикційних процедур шляхом ефективного та систематичного контролю якості.

Притягнення до відповідальності особи, відповідальної згідно із законом, а також санкції, які можуть впливати з цього, підтверджують надзвичайну важливість контролю якості. Його можна забезпечити шляхом використання процесу, адекватного рішенням, такого як колегіальність, втручання державного прокурора та заходи правового захисту, особливо апеляції. Він також має забезпечувати розумну тривалість процедури [див. 5.2], вчинення необхідних дій під час слідства та використання лише необхідних процесуальних дій. Щорічне звітування про юрисдикційну діяльність перед парламентом та громадянами сприяє контролю якості з боку ВОА.

Цей принцип є загальним як для аудиту, так і для юрисдикційної діяльності; однак він має бути адаптований до юрисдикційної діяльності та придатний для неї. Якість усього юрисдикційного процесу має бути гарантована повною мірою: контроль якості має провадитись до, під час і після завершення юрисдикційної діяльності та передбачати, наскільки це можливо, незалежні перевірки. Відповідачі можуть стверджувати про його неспроможність заради визнання судового рішення недійсним.

5.2 УХВАЛЕННЯ СУДОВОГО РІШЕННЯ В РОЗУМНИЙ СТРОК

Принцип 11. ВОА повинен завершити юрисдикційну процедуру в розумний строк.

Надмірно тривалі судові провадження шкодять правовій визначеності та особам, відповідальним згідно із законом, які беруть у них участь, особливо якщо вони звільняються від будь-яких санкцій після завершення провадження в першій інстанції або апеляційного провадження. Вимога про завершення в розумний строк означає, що тривалість провадження має бути пропорційна складності справи. Якщо справа складна, процес може тривати довше. В іншому разі він має бути проведений у стислий строк. Для скорочення тривалості процедури мають використовуватися належні та сучасні засоби. Процедура завершується ухваленням судового рішення, яке передбачає притягнення або непритягнення до відповідальності осіб, відповідальних згідно із законом, і застосування санкцій. Особи, відповідальні згідно із законом, мають право на відшкодування завданих надмірно тривалим судовим процесом збитків, що передбачене національним законодавством.

Цей принцип є загальним як для аудиту, так і для юрисдикційної діяльності, але в останньому випадку він суворіший, адже може мати своїм наслідком накладення санкцій на органи державної влади, завдати шкоди публічним коштам і законності правосуддя.

5.3 КОМУНІКАЦІЯ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

Принцип 12. ВОА має гарантувати, що його рішення, як і будь-які судові рішення, ухвалюються публічно, з дотриманням вимог щодо таємниці та обмежень, пов'язаних із конфіденційністю, які є обов'язковими за законом, а також щодо захисту персональних даних.

Правосуддя здійснюється від імені народу, а тому громадян потрібно інформувати про його повсякденне здійснення. Судові рішення мають бути не лише доведені до відома сторін, а й доступні всім громадянам.

Юрисдикційна процедура має відповідати нормам, що регулюють конфіденційність або збереження публічної інформації та захист персональних даних, окрім випадків, коли суспільні інтереси виправдовують обмеження таких вимог.

Принцип публічного відкритого доступу громадян до судових рішень впливає з природи самої юрисдикційної діяльності. Тому цей принцип є суворішим за можливість публікації аудиторського звіту.